

Siz lanetli kara zehirler,
Beyaz uyku!
Şu uyuklayan ağaçların durduğu,
Yılan ve gece keleşliği,
Örümcek ve yarası dolu
Çok tuhaf bahçe.
Yabancı! senin
Gümbatımının kızılığındaki
Kayıp gölgen,
Kederin tuzlu denizinde
Ürkütücü bir korsan.
Yıkılan, çelikten kentlerin üzerinde,
Gecenin kenarından havalanan beyaz kuşlar.

Georg Trakl
"Akşam Vakti", Çev: Hikmet Kayahan, BFS

**Kendi bedenlerimizde yüzmemize izin verin,
ruhlarımızı ruhlarımıza terk edin. (A. Artaud)**

YAZINSAL UZAM

(...) Yapıt onu yazan kişi ile onu okuyan kişinin açık içli dışlılığı, söyleme yetisiyle dinleme yetisinin karşılıklı itirazlarıyla zorla açılmış bir alan olduğunda bir yapıttır ancak. Ve yazan kişi bitmez tükenmez ile ardı arkası kesilmeyeni "kavramış", onu söz olarak işitmiş, onunla uzlaşmaya varmış, isteğine boyun eğmiş, onda kendini yitirmiş, ve bununla birlikte onu gerektiği gibi sürdürmüş olmak için, onu durdurmuş, bu kesilme içinde onu anlaşılabilir kılmış, onu bu sınıra sıkı sıkıya bağlayarak dile getirmiş, onu ölçerek ona egemen olmuş kişidir aynı zamanda.

(...)Giacometti'nin yontularına baktığımızda, bir nokta vardır ki ondan sonra yontular artık ne görünümün kararsızlıklarına, ne de görüngenin(perspektifin) devinimine bağlı kalır. Onları kesinlikle görürüz: İndirgenmiş değil de artık, indirgemenen kaçırılmış, indirgenemezdirler ve uzamda, sahip oldukları, kullanılmayan, canlı olmayan, imgesele ilişkin derinliği oraya geçirme gücü sayesinde uzamın efendisidirler. Oradan yontuları indirgenemez gördüğümüz bu nokta bizim kendimizi sonsuzluğa koyar, içinde burasının hiçbir yerle çakıştığı noktadır. Yazmak bu noktayı bulmaktır. Dili bu nokta ile ilişkiyi sürdürecektir ya da yaratacak duruma geirmeyen hiç kimse yazıyor sayılmaz.

(...)Orada, dil bir güç değildir, söyleme gücü değildir. Kullanıma uygun değildir, onda hiçbir şeye sahip değiliz. Asla benim konuştuğum dil değildir. O dilde, asla konuşmam, asla sana seslenmem, ve asla seni yüksek sesle çağırmam. Bütün bu özellikler olumsuz biçimdedir. Ama bu olumsuzluk yalnızca daha temel bir olguyu gizler ki bu da, bu dilde herşeyin doğrulamaya dönmesi, yadsıyan şeyin doğruluyor olmasıdır. Yokluk olarak konuşmasındandır bu. Konuşmadığı yerde, konuşmuyordur zaten; durduğunda direnir. Sessiz değildir çünkü onda kesinlikle sessizlik konuşur. Alışılmış sözün özü şudur ki onu anlamak onun doğasının bir parçasıdır. Ama, yazınsal uzamın bu noktasında, dil anlamsızdır. Şiirsel işlevin tehlikesi de buradan gelir. Ozan anlamı olmayan bir dili anlayan kişidir.

Maurice Blanchot
"Yazınsal Uzam", Çev: Sündüz Öztürk Kasar, YKY, 1993

Tüketici-seyirci-yurttaşın nasıl ilerici siyasetten uzaklaşıp daha edilgen duruma yöneldiğini ele alacağım. (...)Bu liste hiç de geniş kapsamlı değil; ama her unsurun kaynağı, doğrudan doğruya,yeni kapitalizm kültüründe yatıyor. Tüketici-seyirci-yurttaşın ürün platformlarına benzer siyaset platformları ve altınla kaplanmış farklar sunulur; ondan "insanın eğri büğrü bir odundan yapılmış olduğunu" hesaba katmaması ve daha kullanıcı dostu politikalara itibar etmesi istenir.

(...)

İş dünyasında olduğu gibi siyasette de bürokrasiler bir yandan yurttaşlarının sorumluluğunu almayı reddederken bir yandan da iktidarı artan bir şekilde merkezileştiriyor. İktidar ile otorite arasındaki bir ayrılma diyasi açıdan hiçbir suretle ilerici değil. (...) Yeni kurumsal düzen, kendi aldırılmazlığını çevredeki bireyler ya da grupların özgürlüğü olarak etiketleyerek, sorumluluktan sıyrılıyor; yeni kapitalizmden türeyen siyasetin kusuru aldırılmazlık.(...)

En basit siyasi altın kaplama biçimi, simge enflasyonudur. Britanya'da, köpeklerle tilki avı yapılmasına izin verilip verilmeyeceği konusunda siyasi partiler karşıt fikirleri tutkuyla savunuyorlardı; Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi'nin kurulması konusunda on sekiz saat tartışılmışken, kısa süre önce bu av meselesine yaklaşık yedi yüz saat parlamento mesaisi harcandı. Simgesel ıvır zıvır enflasyonunun yeni bir tarafı yok; yeni olan, ürün reklamı ile siyasi davranış arasındaki uyum. Siyasi kişiliklerin pazarlanması gittikçe sabun pazarlamaya benzer hale geliyor; reklamcılar küçük farkların üzerine kaplanan altının halkın dikkatini çekmesini bekliyor. (...) Siyasetçi, niyetleri, arzuları, değerleri, inançları, beğenileri kendinde cisimleştiriyor -bu, yine, iktidarı sorumluluktan ayırma etkisine sahip.(...)

Mevcut gerçekliği askıya alma şekli, yetenek arayışında, sınavı hazırlayanın dikkati fiili başarıdan farazi kapasiteye kaydırıldığında meydana geliyor. Tüketimde de aynı şey geçerli... (...)

Yurttaşlar modern tüketiciler gibi davrandığında zanaatçı gibi düşünmeyi bırakırlar. Bu endişe politika saptayıcıların dikkatsizliğini tamamlar; fakat daha inceden inceye; tüketici olarak yurttaş, siyasi meseleler anlaşılması güç ya da anlaşılmaz hale geldiğinde, ilgisini kesebilir. (...) Kullanıcı dostu kavramı demokrasiyi keşmeğeşe çevirir. Demokrasi, yurttaşların etraflarındaki dünyanın nasıl işlediğini anlamak için bir miktar çaba harcamaya istekli olmasını gerektirir. (...) Demokrasi, tüketimi örnek aldığı anda, kullanıcı dostu hale geldiğinde, bilme isteği yok olur. (...) Enformasyonun boğucu miktarda olması "masum" bir sorun değildir. Büyük miktarlarda ham veri siyasi bir gerçek yaratır: Hacim arttıkça denetim merkezileşir. (...) Bu enformasyonun hacmi arttıkça alıcı enformasyona daha az tepki verebilir, hatta enformasyonu yorumlamayı bırakabilir.

(...)

Yeni kapitalizmin kültürü tek tek olaylara, bir seferlik işlemlere, müdahalelere ayarlıdır; oysa ilerlemek için, bir politikanın süregiden ilişkileri geliştirmesi ve deneyim biriktirmesi gerekir. Kısacası, yeni kültürün ilerici olmayan sürüklenişinin nedeni, yeni kültürün zamanı şekillendirme biçimidir.

Richard Sennett

"Yeni Kapitalizmin Kültürü", Çev. Aylin Onacak, Ayrıntı Yay., 2009, s. 111-124

Edebiyat Nedir?'deki notlardan birinde şunlar yazılıdır: "Bazı saf kişiler benim 'şiir karşıtı' ya da 'şiire karşı' olduğumu ilan ettiler. Suya ya da havaya karşı olduğumu söylemek kadar saçmadır bu. Sartre için şiir havayla su gibidir; çevremizdedir, dışımızdadır, solunur, dokunulur, içinden geçilir, doğanın bir ögesidir. Bazıları bunun kabul edilmişinde bir azımsama biçimi görecektir. Aslında Sartre'ın söylediğinin başka bir anlamı vardır: "Şiir varsa, şair ortada yoktur," demek istemektedir. (...)

Pierre Verstraeten'le "Yazar ve Dili" konulu bir söyleşide insani arzunun, derin arzunun şiirde nasıl dışa vurulduğunu gösterir: "Arzunun eşdeğeri sözcüklerin kullanımıyla verilir, şu anlamda ki, sözcükler kendileri için söylenmez; söylenemez olan şey sözcüklerin gerçekliğinde gösterilir, yani tam olarak, sözcüğün yoğunluğunun bizi sözcüğün kendisini yaratmamış ancak içine sızmış olan şeye gönderdiği ölçüde gösterilir: Arzuyu dile getirme istenci yoktur. Söze dökme, arzunun dile getirilmesine yönelik değildir, ancak arzu, söze dökülenin içine sızar."

Bu satırlarda hemen dikkati çeken şey, şiirsel yükün, "üretilmiş" olmayan, bir "istencin" meyvesi olmayan, tam tersine gizli özne olarak hareket eden, sözcüklerin yoğunluğuna "sızan", gerçekliklerinde gösterilen ve söze dökülen dilin içine işleyen bir şey olarak betimlenmesidir. (...)

Raymond Jean
Çev. Aytekin Karaçoban

Baudelaire'in ilk davranışı bir şey üzerine eğilmiş bir adamın davranışındır. Nergis gibi, kendi üzerine eğik. Keskin bir bakışın delip geçemediği tek bir apansız bilinç (conscience immédiate) yoktur onda. Bizim gibi kişilere, bir evi ya da ağacı görmek yetiyor; onları incelemeye pek daldığımızdan, kendimizi unutup gidiyoruz. Baudelaire kendini hiçbir zaman unutmayan adamdır. Görürken de bakar kendine o, baktığını görmek için bakar; kendi ağaç, ev bilincidir onun gözlediği ve nesnelere ona ancak bu bilinç aracılığıyla, sanki onları bir cep dürbününden görüyormuş gibi, daha solgun, daha küçük, daha az dokunaklı görünürler. Bu nesnelere, bir okun bir yolu, bir işaretçiğin bir sayfayı gösterdiği gibi, birbirlerini göstermezler hiç; ve Baudelaire'in aklı da hiçbir zaman karmaşıklığında yitirmez kendini. Onların ilk görevi, tersine, bilinci kendi üzerine çevirmektir. "Eğer yaşamama, var olduğumu ve ne olduğumu duymama yardım ediyorsa, benim dışındaki gerçeğin ne olduğunun ne önemi var!" diye yazar. Ve sanatın da kaygısı, bu nesnelere bir insan bilincinin katları arasında katları arasında göstermek olacaktır ancak; çünkü L'art Philosophique (Felsefi Sanat) adlı yapıtında şöyle diyecektir: "Çağdaş görüşe göre katkısız sanat nedir? Hem nesneyi, hem de özneyi, hem sanatçının dışındaki dünyayı, hem de sanatçının dışındaki dünyayı, hem de sanatçıyı kavrayan telkin verici bir büyü yaratmaktır bu." Öyle ki, "dış dünyanın pek az gerçek oluşu üstüne bir konuşma"yı kolaylıkla yapabilecektir bu yüzden. Bahaneler, yankılar, ekranlar, nesnelere kendi başlarına değerli değildirlere ve onları görürken kendini gözleme fırsatını Baudelaire'ye vermekten başka görevleri yoktur.

Ta başından beri, Baudelaire ile dünya arasında, bizde bulunmayan, bir uzaklık var; nesnelere onun arasına hep, birazcık nemli, birazcık fazla kokulu, sıcak bir hava dalgalanması gibi, yaz gibi bir yarı-saydamlık girecektir. (...)

J.P. Sartre
Baudelaire, Çev: Bertan Onaran, De Yayınları, 1964, s.11-12

(...) Yararlı bir başka ayırım da dilbilgisel anlambirimleri sözlüksel anlambirimlerinden ayırt etmeyi sağlayan ayırımlardır. İki arasındaki ayırım ölçütü sayısal düzeydedir: Söz zincirinde dilbilgisel öğelerin ortalama sıklığı, sözlüksel öğelerin ortalama sıklığından çok fazladır. (...) İşlevsel anlambirimler dilbilgiseldir. Yönetilen anlambirimler dilbilgisel ya da sözlüksel olabilirler; yönetilen dilbilgisel anlambirimler adillardır. Aynı biçimde belirleyenler dilbilgisel ya da sözlüksel olabilirler. Dilbilgisel belirleyenlere kiplikler adı verilir.

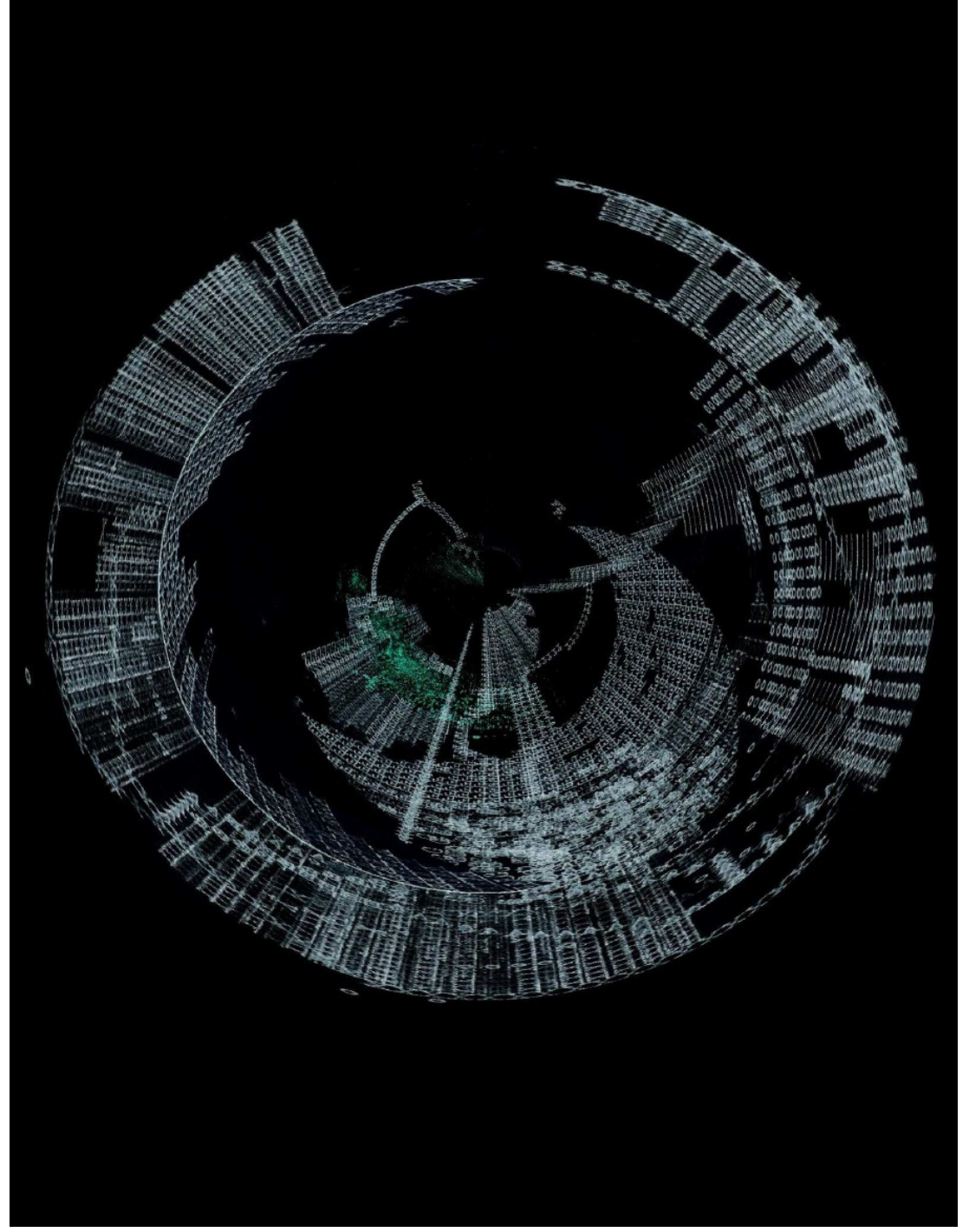
Uzun zaman kiplikler ile işlevsel anlambirimleri karıştırılmıştır; ikisini birbirinden ayırmamızı sağlayan ölçüt, işlevsel anlambirimlerle birlikte bulunan dizimlerin sözdizimsel bağımsızlığıdır.

Frédéric François

YEMCİLERİN
YEMLERİNİ
YEME!

Kafandaki sözcükleri aç,
ebrulu sayfayı geç,
ve baştan başla
(...)
bir saat koy masaya,
-kum saati değil, bildiğimiz saatlerden
zili ve takvimi olursa iyi olur-
bir metronom,
-temponun hızı için, ayarlarsın sen-
mademki eski nüfus kâğıdın duruyormuş
yaşamının sayfalarını da ona eklersin.

ECE AYHAN

"En la membrana" MAURO CESARI

Yokoluşlarının ağıtını yazan o kifayetsiz muhterislerle senin ilgilenmeyişinin 2010'daki yüzüdür 491...
BİR "Evvel Fanzin" cakasıdır ve Kadıköy tribidir. KATIL!

<http://zaferyal.kuzeyildizi.com/491.html>

dortdokuzbir@gmail.com